

VIL HA SKATT PÅ FLYREISER

9000 kroner i klimaskatt for en flyreise til USA: Det innebærer forslaget fra en arbeidsgruppe ved Universitetet i Bergen.

KLIMA – Det blir sikkert store protester fra mange miljøer. Det er et ambisiøst forslag. Samtidig er det nødvendig, sier Tore Furevik. Han er direktør ved Bjerknessenteret for klimaforskning. Sammen med andre direktører ved Universitetet i Bergen (UiB) sitter han i en komité som har laget et notat med forslag til hvordan universitetet kan kutte sine klimautslipp.

Å kutte antallet flyreiser er én del av dette.

TRE FORSLAG

Og vi snakker ikke om symbolske småbeløp. Komiteen har kommet med tre alternative forslag til universitetsstyret. Det mest radikale innebærer en avgift på 3000 kroner per tonn CO₂. For de lengste flyreisene innebærer dette ifølge forslaget en flyskatt på

- ca. 600 kroner per reise tur/retur i Norden
- ca. 900 kroner per reise tur/retur i Europa
- ca. 9000 kroner per reise tur/retur utenfor Europa

Det er ikke den ansatte selv som eventuelt skal betale avgiften, men enheten der vedkommende jobber. Pengene skal gå inn i et fond for klimatiltak ved universitetet.

Størrelsen på flyskatten er ifølge forslaget avhengig av hvor mye universitetet bestemmer seg for å kutte alle sine klimautslipp med. Arbeidsgruppen presenterer forslag til flyskatt for scenarioer der universitetet skal kutte utslippene med 10, 15 og 20 prosent i året (se faktaboks).

- 9000 kroner for en reise høres veldig mye ut?
- Ja, for de virkelig lange flyreisene blir det

et veldig høyt beløp, og jeg er ikke sikker på hvordan det blir mottatt. Men hvis en skal få ned utslippene ved universitetet, må det tiltak til som monner. Jeg tror det må være såpass høyt for at det skal merkes, sier Furevik.

Forslagene ble presentert for UiB-styret som et diskusjonsnotat 11. mars. Nå skal klimakomiteen konkretisere forslagene sine ytterligere. Først på et senere møte skal styret vedta hvor mye og hvordan UiB skal kutte utslippene. Under styremøtet var det ingen medlemmer som uttrykte direkte motstand mot flyskatt. Størrelsen på skatten ble ikke diskutert. Men flere sa at man ikke burde skjære alle over en kam. Unge som bygger nettverk, har for eksempel ofte større reisebehov enn eldre.

VIL STENGE LESESALER TIDLIGERE

Bakgrunnen for forslaget er at UiB har bestemt seg for at det skal bli klimanøytralt innen 2030. Det innebærer at universitetet ikke bidrar til global oppvarming, og at man kompensere for sine utslipp, for eksempel gjennom kjøp av klimakvoter.

Notatet UiB-direktørene nå har laget, er anbefalinger om hvordan UiB kan nå klimamålet. Her er også en rekke andre forslag, blant annet om hvordan utslippene fra universitetets bygningsmasse kan reduseres. Komiteen foreslår for eksempel å redusere åpningstidene til lesesaler og laboratorier.

I 2018 gjennomførte UiB-ansatte i overkant av 11 500 flyreiser, ifølge tall fra universitetet. Hver ansatt reiste i snitt tre ganger tur-retur med fly. De fleste reisene var i Norge og Norden.

Men likevel står reiser utenfor Europa for 60 prosent av klimapåvirkningen fra flyreiser.

– MÅ IKKE SKYTE OSS I FOTEN

Dekan Per Bakke ved Det medisinske fakultet ved UiB sier han er positiv til å se på universitetets reisevirksomhet.

– Men vi må passe på at vi ikke lager insentiver der vi skyter oss selv i foten, sier han.

Han sier at flyskatt kan føre til at Bergen får en ulempe når det gjelder kontakt med beslutningstakerne i Oslo.

– Man bør se på hva som er mulig å gjennomføre med Skype, men Skype har også noen begrensninger. Du skal ikke undervurdere betydningen av «small talk» og å bli kjent med folk. Det er en del som blir avklart over en kaffekopp i en pause. Det er en fordel å være til stede ansikt til ansikt, sier Bakke.

DIREKTØREN ER SKEPTISK

En som er skeptisk til intern flyskatt, er universitetsdirektør Kjell Bernstrøm. Under styremøtet i april sa han at det var hans vurdering at det mest effektive vil være å få ned utslippene i UiBs bygningsmasse.

– Spørsmålet er om dette fokuset på flyreiser blir en avsporing. For selv om vi hadde stoppet alle flyreiser i 2020, hadde vi bare redusert klimautslippene med 20 prosent. Vi skal fortsatt ned 80 prosent for å nå målet om å bli klimanøytrale i 2030, sa han.

◆ AV JØRGEN SVARSTAD

FORSLAG:	Flyskatt på reiser i Norden (ca.)	Flyskatt på reiser i Europa (ca.)	Flyskatt på reiser utenfor Europa (ca.)
Hvis UiB skal kutte CO ₂ -utslippene med 10 prosent i året:	200 kr	300 kr	3000 kr
Hvis UiB skal kutte CO ₂ -utslippene med 15 prosent i året:	400 kr	600 kr	6000 kr
Hvis UiB skal kutte CO ₂ -utslippene med 20 prosent i året:	600 kr	900 kr	9000 kr